

B. LANG, *Ein Buch wie kein anderes. Einführung in die kritische Lektüre der Bibel*, BBB 3, Kevelaer — Stuttgart 1980, ss. 244, 3 mapki, 2 fot.

Autor trzeciego tomu w serii: *Biblische Basis Bücher* (BBB) Bernhard Lang, od 1977 r. jest profesorem ST i wczesnożydowskich zagadnień na katolickim Uniwersytecie w Tübingen. Jego książka stanowi praktyczny podręcznik metodyczny; zawiera bowiem te elementy, o których zainteresowany Pismem św. człowiek winien wiedzieć.

Książka napisana została w trzech częściach: 1. Biblia jako książka (powstanie — języki — pisma) (13—72). 2. Historyczno-krytyczna egzegeza (wyniki — sposób pracy — historia) (73—175). 3. Pismo święte a krytyczna świadomość (Biblia jako księga współczesnego Kościoła) (177—231).

W pierwszej części autor przedstawia Biblię jako książkę, której żadna inna nie jest równa. B. Lang ukazuje proces powstawania i tworzenia się zasadniczego zrebu żydowskiej Biblii w trzech epokach: 1. czas ksiąg (7—3 w. przed Chr.). 2. czas religii ksiąg (od 3 w. przed Chr.) oraz 3. czas tworzenia się kanonu, tj. definitywny zbiór (ok. 100 r. po Chr.). W przeciwieństwie do tego ukazuje inny proces kształtowania się początkowo przez głoszenie słowa (apostolski kerygmat), a następnie przez listy (na 27 ksiąg NT — 21 to listy!). Następnie ukazuje postacie Biblii, tak w ujęciu żydowskim, jak i wczesnochrześcijańskim. Wspomina S. Langtona, J. Nathana i S. Paginego, którzy przyczynili się do podziału tekstu świętego na rozdziały i wersety.

Druga część książki to czysto historyczno-krytyczna egzegeza. Całość można streścić w odpowiedzi na pytania: Czy Pismo św. jest tylko księgą historii? Jaki posiada gatunek literacki: sagę, legendę, hagiografię czy nowelę? Opisuje zatem autor okres od Mojżesza począwszy, aż po teorię czterech źródeł (J, E, D, P) w ST oraz okres naocznych świadków po teorię dwóch źródeł w NT. Podaje także dwa przykłady praktycznej analizy etkstów w ramach *formgeschichtliche Methode* (Łk 10, 30; Am 5, 1—3). Prezentuje przy tym rys historyczny postępu egzegezy od Spinozy aż po J. Jeremiasa, wraz ze stanowiskiem Kościoła katolickiego co do przydatności tej metody dla potrzeb biblistów katolickich.

W trzeciej części B. Lang zajmuje się krytyczną świadomością podejścia do Pisma św. Mówi o krytycznym zrozumieniu Biblii jako obrazowej księgi Boga. Ukazuje etyczne przesłanki Pisma św., pochodzenie i jego inspirację. Na końcu natomiast podaje podstawową bibliografię oraz imienny i rzeczowy skorowidz.

Pozycja ta z pewnością jest odpowiednia dla każdego, kto chce zapoznać się ze współczesnym stanem badań biblijnych, egzegezy, jej historii, zadań. Przez to będzie mógł doświadczyć spotkania z Bogiem poprzez Jego natchnione Słowo, które czyta.

Kraków

DOMINIK TOMCZYK SCH. P.

O. KNOCH, *Begegnung wird Zeugnis. Werden und Wesen des Neuen Testaments*, BBB 6, Kevelaer — Stuttgart 1980, ss. 260.

Osoba Otto Knocha, prof. Uniwersytetu w Passau oraz wieloletniego dyrektora KBW w Stuttgarcie (1959—75) jest nam znana z wielu innych jego publikacji. Niniejsza pozycja będąca zarazem 6 tomem w serii BBB, jest wprowadzeniem w powstanie i istotę Nowego Testamentu. Autor przedstawia to zagadnienie w trzech zasadniczych częściach: 1. Wprowadzenie w NT (13—26). 2. Historyczne księgi NT (27—117). 3. Nowotestamentalne listy (119—237), oraz Objawienie św. Jana jako profetyczną księgą NT (241—248).